

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ព្រះរាជក្រឹត្យ

លេខ: ០៥៧ អនក្រ.រក

សេចក្តីណែនាំ

ស្តីពី

ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥

I. បរិក្ខារណ៍នៃការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥

១. ឆ្នាំ ២០០៥ គឺជាឆ្នាំទី ២ នៃដំណើរការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៣ និង ជាឆ្នាំទី ២ នៃការអនុវត្តន៍កម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលសំរាប់នីតិកាលទី ៣ នៃរដ្ឋសភា ។ ឆ្នាំ ២០០៥ ខាងមុខនេះ គឺជាឆ្នាំប្រឈមនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ ធៀបទៅនឹងសមិទ្ធផលជារួមមានគួរឱ្យកត់សំគាល់ តាមរយៈការសម្រេចបាននូវកំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (ផសស) ក្នុងអត្រាជាមធ្យម ៦,៧៤% ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំ នៃនីតិកាលទី ២ កន្លងទៅនេះ តាមការព្យាករណ៍ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា សំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥-២០០៦ អាចធ្លាក់ចុះ (Slow-down) មកនៅក្នុងចន្លោះ ត្រឹមពី ២ ទៅ ៤% ប៉ុណ្ណោះ ។ ការព្យាករណ៍នេះ ផ្អែកលើកត្តាមិនអំណោយផលមួយចំនួន គឺ : (១)- មូលដ្ឋាននៃកំណើនក្នុងវិស័យកសិកម្ម នៅទន់ខ្សោយ ។ បន្ទាប់ពីកំណើនដ៏ខ្លាំងក្លានៅឆ្នាំ ២០០៣ និង កំណើនតិចតួចក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ កំណើននៃវិស័យនេះ ហាក់ឡើងតិចតួចប៉ុណ្ណោះ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ខាងមុខ ធៀបនឹងមូលដ្ឋានកំណើនដ៏ធំនៃឆ្នាំ ២០០៣ (២)- ភាពមិនច្បាស់លាស់សំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្ម ពិសេសឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ ផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការបញ្ចប់ប្រព័ន្ធកូតា សំរាប់ការនាំចេញសំលៀកបំពាក់ទៅកាន់ទីផ្សារសហរដ្ឋអាមេរិក និងការបន្តធ្លាក់ចុះនៃលំហូរវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស (FDI) ចូលមកកម្ពុជា ការឡើងថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ និង សភាពការណ៍អន្តរជាតិមិនសូវអំណោយផល (ការកំរាមកំហែងនៃភេរវកម្ម ចលាចល និង សង្គ្រាមនៅក្នុងតំបន់មួយចំនួន) ដែលអាចនឹងបង្កើតបច្ច័យអវិជ្ជមានគួរឱ្យបារម្ភសំរាប់វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជា នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៥-២០០៦ ខាងមុខ ទោះបីជាវិស័យទេសចរណ៍ ត្រូវបានរំពឹងទុកថា អាចនឹងបន្តស្ទុះងើបឡើងក៏ដោយ និង (៣)- លទ្ធភាពនៃការធ្លាក់ចុះជាបណ្តើរៗ នៃលំហូរជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការ ចូលមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច ហិរញ្ញវត្ថុ និង នយោបាយ

របស់បណ្តាប្រទេស និង អង្គការអ្នកផ្តល់ជំនួយផង និង ផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងលក្ខខណ្ឌតម្រូវការតែខ្ពស់ឡើង ក្នុង ការប្រកួតប្រជែងដើម្បីដណ្តើមជំនួយផង ។

២. ពិតណាស់ថា នៅចំពោះមុខសភាពការណ៍បែបនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ និង ជំរុញ អនុវត្តយ៉ាងសកម្ម នូវកម្មវិធីកំណែទម្រង់ដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ និង ស៊ីជម្រៅ ពិសេសគឺ «យុទ្ធសាស្ត្រ ចតុកោណ» ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាព នៅកម្ពុជា ដែលជារបៀបវារៈសេដ្ឋកិច្ចនៃ កម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សំដៅធានាឱ្យបាននូវភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា និង ធ្វើពិធីកម្ម សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ឈានចេញពីការប្រមូលផ្តុំការពឹងផ្អែកទៅលើតែវិស័យឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ និង ទេសចរណ៍ ឆ្ពោះទៅរកការពង្រីកមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចឱ្យបានទូលាយ តាមរយៈការកែលម្អអភិបាលកិច្ច ការពង្រឹងបរិស្ថាន គ្របដណ្តប់ដែលអនុគ្រោះដល់ការអភិវឌ្ឍន៍គ្រប់ផ្នែក និងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព ដែល ប្រមូលផ្តុំជាសំខាន់លើការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និង កសិ-ឧស្សាហកម្ម ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឯកជន និង ការងារ ការបន្តស្តារ និងកសាងបណ្តាញហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និង ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ។

៣. ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់គ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៥ គឺជាមធ្យោបាយដ៏សំខាន់បំផុតមួយ សំរាប់ ឈានទៅសំរេចឱ្យបាននូវបណ្តាគោលដៅជាអាទិភាពខាងលើ ។ ក្នុងន័យនេះ ក្រសួង- ស្ថាប័នដែលមានការ- ពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ពិសេសក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវប្រមូលផ្តុំរៀបចំសេចក្តីព្រាង ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់គ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៥ ឱ្យបានល្អប្រសើរ ដោយសំដៅបំរើគោលដៅសំខាន់ៗដូចតទៅ ៖

- ធានាបំរើប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដល់ការបន្តជំរុញកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងគ្របវិស័យ ទាំងផ្នែកសាធារណៈ និងផ្នែកឯកជន ជាពិសេសការអនុវត្តន៍ «កម្មវិធីនយោ- បាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និង «យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ» ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាពនៅកម្ពុជា ។
- ធានាបន្តបង្កលក្ខខណ្ឌអំណោយផលដល់ការរៀបចំ និង ដំណើរការគ្រប់គ្រងប្រទេសរបស់រាជ- រដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៣ ដើម្បីសំរេចបាននូវចក្ខុវិស័យនៃកំណើនពី ៦% ទៅ ៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ និង ដើម្បីជំរុញនូវការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និង សមធម៌ ពិសេសតាមរយៈការបន្តជំរុញ អនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច- សង្គមកិច្ច ៥ ឆ្នាំលើកទី ២ (២០០១-២០០៥) យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិកាត់បន្ថយភាពកីក្រ (NPRS) និង អភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ (Public Invest- ment Program – PIP) វិគិលបីឆ្នាំ ។
- បំរើឱ្យការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការធានានូវតុល្យភាពថវិកា និង ទប់ស្កាត់អតិ- ផរណា ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតក្រោម ៥% ។
- ធានាពង្រឹងសមត្ថភាពរដ្ឋបាល បច្ចេកទេស និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ សំរាប់ ការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ។

- បំរើឱ្យការទិញទំនិញស្របទាញវិនិយោគទុនពីក្រៅប្រទេស ទាំងជំនួយអភិវឌ្ឍន៍រដ្ឋាការ (ODA) ទាំងជាទុនវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស (FDI) និង បំរើឱ្យការជំរុញជវភាពធុរកិច្ចក្នុងប្រទេស ។

៤. ទោះបីជាមានការយឺតយ៉ាវនៅក្នុងការចាប់ផ្តើមដំណើរការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៣ ក៏ដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលមានកាតព្វកិច្ចរៀបចំឱ្យបានទាន់ពេលវេលា នូវសេចក្តីប្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ គ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៥ ដើម្បីដាក់សុំការអនុម័តពីសំណាក់ស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិទាំងពីរ យ៉ាងយូរបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី ២៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ខាងមុខនេះ ។ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនេះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចាប់ផ្តើមការ ចរចា និងពិភាក្សារៀបចំសេចក្តីប្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់គ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៥ ជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុងទាំងអស់ ចាប់ពីថ្ងៃទី ១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៤ នេះតទៅ ។

II. ក្របខ័ណ្ឌថវិកាជាតិឆ្នាំ ២០០៥

២-១. ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ ២០០៥ :

៥. ដោយលើបរិការណ៍រួមខាងលើ ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវបានកំណត់ ដោយផែនការលើសណាវីយ៉ុប្រុងប្រយ័ត្នកំរិតខ្ពស់ ហើយមានសូចនាករសំខាន់ៗ ដូចតទៅ ៖

- កំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមថ្លៃថេរ នឹងមានចំនួនប្រមាណ ២% ដែលធ្វើឱ្យផលិតផលសរុបក្នុងស្រុក (ផសស) សំរេចបានចំនួនប្រមាណ ១៨.៨៨៧ ពាន់លានរៀល ឬត្រូវជាប្រមាណ ៤,៧ ពាន់លានដុល្លារ ។
- អតិផរណាត្រូវស្ថិតនៅក្រោម ៥% ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុ សាធារណៈ និង គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ប្រុងប្រយ័ត្ន ។
- អត្រាប្តូរប្រាក់រៀល-ដុល្លារ នឹងស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ ៤.០៥០ រៀល ក្នុងមួយដុល្លារអាមេរិក ។
- បរិមាណរូបិយវត្ថុ នឹងកើនឡើងក្នុងចំនួនយ៉ាងច្រើន ២០% ។
- ឱនភាពគណនីចរន្ត នឹងកើនឡើងពី -១០,៨% នៃ ផសស ក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ដល់ -១១,៥% នៃ ផសស ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។

- ទុនបំរុងអន្តរជាតិសរុប នឹងបន្តកើនឡើង ដោយធានាបាននូវការនាំចូលចំនួន ៣ ខែ ។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ មានភារកិច្ចសហការជាមួយនឹងក្រសួងផែនការ និង ក្រសួង-ស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីតាមដានជាប់ជាប្រចាំ និង វាយតម្លៃឡើងវិញលើស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា នៅ ក្នុងបរិការណ៍នៃការត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តន៍ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ នាពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០០៥ ។

២-២. បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់គ្រប់គ្រង ២០០៥

៦. ជាមួយនឹងលទ្ធភាពធ្លាក់ចុះនៃស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដូចបានពោលខាងលើ បច្ចុប្បន្ននេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងតែប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាមួយចំនួនថែមទៀត នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ជា

ពិសេសគឺ សមត្ថភាពមានកិច្ចការរបស់កម្ពុជាក្នុងការបង្កើនចំណូល ធៀបទៅនឹងការកើនឡើងជាលំដាប់នៃ សេចក្តីត្រូវការខាងផ្នែកចំណាយ ។ សំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ ខាងមុខនេះ ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់គ្រប់គ្រង ឆ្នាំ ត្រូវជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមជាមួយចំនួនដូចខាងក្រោម ៖

ទីមួយ- ការបាត់បង់ចំណូលពីកំរៃកូតាអនុគ្រោះ និង ការបន្តធ្លាក់ចុះនៃចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ។

ទីពីរ- បរិមាណបំណុលសាច់ប្រាក់ ដែលរដ្ឋជំរាក់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ឯកជន នៅពុំទាន់បានកំណត់ឱ្យបាន ច្បាស់លាស់នៅឡើយ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ និង ការអនុវត្តន៍ថវិកានៅឆ្នាំ ២០០៥ នេះ នៅតែជួបប្រទះការលំបាក ទោះជាក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុបាន និង កំពុងមានផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និង វិធានការជាក់ស្តែង ដើម្បីដាក់ឱ្យអនុវត្តក៏ដោយ ។

ទីបី- កាតព្វកិច្ចសងបំណុលជូនបណ្តាក្រុមហ៊ុន ដែលបានទទួលរងគ្រោះក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នយោបាយ ឆ្នាំ ១៩៩៧ និង បណ្តាក្រុមហ៊ុនថៃ ព្រមទាំងរោងចក្រសហគ្រាសឯកជនមួយចំនួនទៀត ដែលបានទទួលការ រងគ្រោះ ដោយសារបាត់បង់ប្រាក់បញ្ញើនៅថ្ងៃ ទី ២៩ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០៣ ។

ទីបួន- ការកើនឡើងជាលំដាប់ ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ នូវកាតព្វកិច្ចសងប្រាក់កម្ចី ដែលរួមមានទាំង ការប្រាក់ និង ប្រាក់ដើម ដល់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងឡាយ ជាពិសេសឥណទានដែលបានខ្ចីពីធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ អាស៊ី និង ធនាគារពិភពលោក ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩២ មក ។ លើសពីនេះទៀត បច្ចុប្បន្ន រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងបន្ត ការចរចាដោះស្រាយបញ្ហាបំណុលចាស់ជាមួយរុស្ស៊ី និង សហរដ្ឋអាមេរិក ហើយនៅពេលដែលការចរចានេះ ត្រូវបានបញ្ចប់ សេចក្តីត្រូវការចំណាយសម្រាប់ការសងបំណុលបរទេសនេះ នឹងកើនឡើងថែមទៀត ។

ទីប្រាំ- ការកើនឡើងនៃសេចក្តីត្រូវការចំណាយក្នុងវិស័យសង្គមកិច្ច និង ក្នុងការវិនិយោគសាធារណៈ ដើម្បីសំរេចឱ្យបានគោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រជាតិកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង កម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋា- ភិបាលសំរាប់នីតិកាលទី ៣ នៃរដ្ឋសភា ។

២- ៣ . ការជំរុញអនុវត្តន៍កំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

៧. ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមដល់បាត់បង់សុពលភាពទាំងអស់នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញ នូវវិធានការចាំបាច់ទាំងឡាយ ដើម្បីសំអាត និង ពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងថវិកាជាតិ តាមរយៈកម្មវិធីកំណែទម្រង់ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) គ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ ក្រោមការគាំទ្រ និង ឧបត្ថម្ភពីសំណាក់ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មួយក្រុមចំនួន ១០ ប្រទេស និង ស្ថាប័ន ដោយប្រើអភិក្រមគ្របដណ្តប់លើផ្ទៃវិស័យទាំងមូល (Sector-wide approach--SWAP) ។ ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីនេះ ត្រូវបានគ្រោងសំរាប់រយៈពេលវែងដល់ឆ្នាំ ២០១៥ ដែលមានចែកចេញជាបួនដំណាក់កាល ហើយដំណាក់កាលទីមួយ ដែលផ្តោតអាទិភាពជាសំខាន់លើ ការធានាឱ្យ « ថវិកាជាតិមានលក្ខណៈអាចជឿទុកចិត្តបាន » ត្រូវចំណាយពេលអនុវត្តក្នុងរង្វង់ ១៥ ទៅ ២០ ខែ ខាងមុខនេះ ។ សំរាប់ដំណាក់កាលទីមួយនេះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវដឹកនាំអនុវត្តការងារ

តាមចង្កោមអាទិភាពសំខាន់ៗចំនួន ៣៣ ដែលក្នុងនោះមានសកម្មភាពជាក់ស្តែងចំនួន ២០០ ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ គួរកត់សំគាល់ថា គន្លឹះដ៏សំខាន់បំផុតនៅក្នុងកិច្ចការទាំងអស់នេះ គឺការពង្រឹងអភិបាលកិច្ច និង វិន័យក្នុងការគ្រប់គ្រងថវិកាជាតិ ក្នុងនោះត្រូវផ្តោតជាសំខាន់ទៅលើការប្រកាន់ និង អនុវត្តន៍យ៉ាងហ្មត់ចត់ និង ខ្ជាប់ខ្ជួន នូវវិន័យដប់យ៉ាង (សីលដប់) ក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដែលមានកំណត់នៅក្នុង «យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ» ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និង ប្រសិទ្ធភាពនៅកម្ពុជា ។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ មានភារកិច្ចលើកសំណើ និង វិធានការលំអិតជាក់ស្តែង ដើម្បីដាក់ជូនប្រមុខនៃរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ និងអនុម័ត ហើយដាក់បទបញ្ជាឱ្យគ្រប់ក្រសួង និងស្ថាប័នរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល អនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

២-៤. គំរោងចំណូល - ចំណាយថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ :

២-៤-១. គំរោងចំណូលថវិកាក្នុងស្រុក:

ក- ការរៀងគរចំណូលថវិកាក្នុងស្រុក

៨. ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ មានគោលដៅបង្កើនចំណូលក្នុងស្រុកឱ្យស្មើនឹង ១២,៦៧% នៃ ផលស ។ តាមគោលដៅនេះ :

- ចំណូលចរន្ត ត្រូវសំរេចឱ្យបានក្នុងរង្វង់ចំនួន ២.៣៧៧.៦០០ លានរៀល (គណនាទាំងថវិកាខេត្ត-ក្រុងផង) គឺមានការកើនឡើងចំនួន ១៦,៨៣% បើប្រៀបធៀបនឹងការប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០០៤ ឬ ត្រូវជា ១២,៥៩% នៃ ផលស ។ ក្នុងនេះ ៖

- ចំណូលសារពើពន្ធត្រូវសំរេចឱ្យបានក្នុងរង្វង់ចំនួន ១.៧៩៦.៦០០ លានរៀល (គណនាទាំងថវិកាខេត្ត-ក្រុងផង) គឺមានការកើនឡើង ២០,៦% បើប្រៀបធៀបនឹងការប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០០៤ ឬ ត្រូវជា ៩,៥១% នៃ ផលស ។

- ចំណូលពុំមែនសារពើពន្ធ ត្រូវសំរេចឱ្យបានក្នុងរង្វង់ចំនួន ៥៨១.០០០ លានរៀល (គណនាទាំងថវិកាខេត្ត-ក្រុងផង) គឺមានការកើនឡើង ៦,៣% បើប្រៀបធៀបនឹងការប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០០៤ ឬ ត្រូវជា ៣,០២% នៃ ផលស ។ គំរោងចំណូលពុំមែនសារពើពន្ធក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ នេះ ទាបជាងគំរោងចំណូលពុំមែនសារពើពន្ធក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ដោយសារថវិកាជាតិបាត់បង់នូវប្រភពចំណូល ដែលបានមកពីកូតានាំចេញសំលៀកបំពាក់ទៅសហរដ្ឋអាមេរិក ។

ខ- វិធានការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលថវិកាឆ្នាំ ២០០៥

៩. ដើម្បីសម្រេចបាននូវទិសដៅនៃគំរោងចំណូលថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ ដូចបានគូសបញ្ជាក់ខាងលើ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ និង បណ្តាក្រសួង-ស្ថាប័ន ដែលមានភារកិច្ចទាំងអស់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវខិតខំអនុវត្តវិធានការរៀងគរចំណូលសំខាន់ៗមួយចំនួន ដែលមានចែងក្នុងផែនការសកម្មភាព

សំរាប់ដំណាក់កាលទីមួយ នៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) ដូចខាងក្រោម ៖

ទីមួយ- ការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់គ្រប់គ្រង និង ប្រមូលចំណូល :

- កសាងបណ្តាជំនីសនានា ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការកសាងគោលនយោបាយ និង យន្តការគ្រប់គ្រងកម្មវិធីសមាហរណកម្មពេញលេញនៃការកៀងគរធនធានថវិកា ។
- បង្កើតក្របខ័ណ្ឌសំរាប់កៀងគរ និង បែងចែកចំណូលទៅតាមគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់រដ្ឋបាល និង ផ្តល់ការណែនាំដល់ការកសាងវិធានការសំដៅបង្កើនធនធាននៅតាមខេត្ត និង ឃុំ ។
- កសាងបណ្តាជំនីសសំរាប់រយៈពេលមធ្យម និង វែង ពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មវិធីសមាហរណកម្មនៃការកៀងគរធនធានថវិកា សំដៅបំរើឱ្យការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យម ។
- កសាងបណ្តាជំនីសក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មការកៀងគរធនធានថវិកា ដើម្បីកំណត់បញ្ចូលទៅក្នុងដំណើរការកសាងថវិកាជាតិ និង ដំណើរការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញនៃការអនុវត្តថវិកាជាតិ ។
- កំណត់អោយបានច្បាស់ល្អសំរាប់បំណុលពន្ធ និង បំណុលនៃចំណូលមិនមែនពន្ធដារ ដើម្បីរៀបចំផែនការប្រមូល និង តឹងទារអោយមានប្រសិទ្ធភាព ។
- ពង្រឹងការងារសវនកម្ម ទាំងសវនកម្មផ្ទៃក្នុងរបស់សាមីក្រសួង- ស្ថាប័ននីមួយៗ ទាំងសវនកម្មផ្ទៃក្រៅ និង ការងារអធិការកិច្ច ទាំងអធិការកិច្ចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ទាំងអធិការកិច្ចរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ លើការគ្រប់គ្រងថវិកាជាតិ ជាពិសេសលើការប្រមូលចំណូល ។

ទីពីរ- ការកៀងគរចំណូលផ្នែកគយ និង រដ្ឋាករ :

- ពង្រឹងការប្រមូលពន្ធគយ តាមរយៈ (១)- ការជំរុញការអនុវត្តច្បាប់អោយបានហ្មឺងម៉ាត់ចំពោះអ្នកដែលមានប្រវត្តិមិនគោរពច្បាប់ និង ចំពោះប្រភេទទំនិញដែលមានហានិភ័យចំណូលខ្ពស់ និង (២)- ការពង្រឹងអនុវត្តបទបញ្ជារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ពាក់ព័ន្ធនឹងការទប់ស្កាត់ និង បង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធ ។
- អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចាប់បង្ខំ និង គោលការណ៍គ្រប់គ្រងហានិភ័យ ដើម្បីកាត់បន្ថយការរត់ពន្ធនិង បណ្តាសកម្មភាពខុសច្បាប់ផ្សេងៗនៅតាមព្រំដែន ។
- ពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិដោយផ្អែកលើច្បាប់គយថ្មី ដោយការអនុវត្តន៍យ៉ាងហ្មឺងម៉ាត់ក្នុងនោះ រួមមានទាំងការកសាងគោលនយោបាយវិស័យគយ និង រដ្ឋាករ ការចងក្រងសេចក្តីណែនាំអនុវត្តនីតិវិធីគយ និង ការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីផងដែរ ។

- អនុវត្តកម្មវិធីគ្រប់ជ្រុងជ្រោយរបស់គយ ក្នុងការវិភាគលើចំណូល និង ការផ្តល់គួរលេខ ចំណូល និង ស្ថិតិពាណិជ្ជកម្ម ប្រកបដោយបច្ចុប្បន្នភាព និង សុក្រិតភាព ។
- ជំរុញអនុវត្តគំរោងបំបាត់បច្ចេកវិទ្យាពតិមានដល់ទីចាត់ការគយ និង រដ្ឋាករ ហើយរៀបចំ វិធានការរយៈពេលខ្លីសំរាប់ការអនុវត្តកម្មវិធីស្វ័យប្រវត្តិកម្មគយ រួមទាំងការរៀបចំបង្កើត មូលដ្ឋានច្បាប់ និង នីតិវិធីដែលមានការពាក់ព័ន្ធ និង ការបណ្តុះបណ្តាល និង ការរៀបចំ គំរោងផង ។
- កំណត់ និង អនុវត្តវិធានការពង្រឹងស្ថាប័នគយ រួមទាំងការកែលំអរចនាសម្ព័ន្ធនៃការផ្តល់កំរើ និង ការលើកទឹកចិត្តដល់មន្ត្រីគយ និង ការអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីអភិបាលកិច្ចល្អផង ។

ទីបី- ការរៀបចំចំណូលពន្ធដារ :

- ពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពន្ធ តាមរយៈការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ និងច្បាប់ ដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ដូចជាច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីវិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង បទបញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ។
- បន្តពង្រីកមូលដ្ឋានយកពន្ធ តាមរយៈការពង្រីករបបពិតនៅតាមបណ្តាខេត្ត- ក្រុងផ្សេងទៀត និង ពង្រឹងការអនុវត្តន៍អាករលើតំលៃបន្ថែម និង យន្តការបង្វិលសងអាករលើតម្លៃបន្ថែម ។
- កែលំអការវិភាគ និង ការព្យាករណ៍លើចំណូលពន្ធដារ ក្នុងទិសដៅបង្កើតបណ្តាជំរើស គោលនយោបាយថ្មីៗ ដើម្បីបង្កើនចំណូលពន្ធ ។
- កំណត់នីតិវិធីអោយបានច្បាស់លាស់ សំរាប់ពង្រឹងការផ្តល់ពតិមានទៅវិញទៅមក ជាពិសេស ពតិមានអំពីអ្នកបង់ពន្ធប្រភេទធំ រវាងទីចាត់ការគយ និង រដ្ឋាករ និង នាយកដ្ឋានពន្ធដារ ។
- ការបង្កើតការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធធនាគារក្នុងកិច្ចអតិបរមា ដើម្បីស្រួលដល់ការបង់ពន្ធ ជា ពិសេសចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធប្រភេទធំ និង មធ្យម ។
- ពង្រឹងរដ្ឋបាលអាករពិសេស នៅនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ។
- ពង្រឹងអោយបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនូវសវនកម្មពន្ធ ពិសេសចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធប្រភេទធំ និង មធ្យម ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងបំណុលពន្ធ និង អនុវត្តយ៉ាងហ្មឹងម៉ាត់នូវការតឹងទារបំណុលពន្ធដារ ក្នុង នោះរួមមាន ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាពតិមានសំរាប់កិច្ចប្រតិបត្តិការគ្រប់គ្រង និង ការ ធ្វើសវនកម្មពន្ធនៅនឹងកន្លែង ព្រមទាំងការជំរះបញ្ជីអ្នកជាប់ពន្ធដងដែរ ។
- បន្តអនុវត្តវិធានការពង្រឹងនាយកដ្ឋានពន្ធដារ រួមទាំងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ ការ- ជ្រើសរើសមន្ត្រីថ្មីបន្ថែម ការកែលំអសេវាបំរើអោយអ្នកជាប់ពន្ធ ការអនុវត្តកម្មវិធីបណ្តុះ បណ្តាល ការធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុង ការបំបាត់នូវទង្វើសំភារៈចាំបាច់ផ្សេងៗ ។ល។

- បង្កើតការផ្ទៀងផ្ទាត់ព័ត៌មាន ដើម្បីស្វែងរកផលរបរនៅក្នុងរបបម៉ៅការដែលត្រូវផ្ទេរទៅរបបពិត ។

ទីបួន- ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការរៀងរាល់ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ :

- ដាក់ចេញនូវវិធានការជាបន្ទាន់ ដើម្បីពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង ស្ថាប័ន សំរាប់ការគ្រប់គ្រង និង ប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឯកជនភារូបនីយកម្មនៃទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ អោយស្របតាមច្បាប់ និង បទបញ្ញត្តិ ជាធរមាន ។
- ដាក់ចេញ និង អនុវត្តជាបន្ទាន់ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព នូវ : (១)-វិធានការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ពីការជួល ឬ លក់អចលនទ្រព្យ រួមទាំងការពង្រឹងនីតិវិធីនៃការជួល និង ការចុះកិច្ចសន្យាផង (២)-វិធានការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ពីសហគ្រាសសាធារណៈ តាមរយៈការពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងសហគ្រាសទាំងអស់នោះ (៣)-វិធានការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ពីការលក់ទំនិញសាធារណៈ និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ និង (៤)-វិធានការពង្រឹងការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ពីការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិគ្រប់ប្រភេទ ។
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យ និងប្រមូលចំណូលពីអាជីវកម្មឆ្នោត និង ល្បែងភ្នាល់ផ្សេងៗ ដោយសិក្សាពីបទពិសោធន៍អន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹងជំរើសដែលអាចបង្កើនចំណូលពីអាជីវកម្មឆ្នោត និង ល្បែងភ្នាល់ទាំងអស់នោះ ។
- ពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងការគ្រួតពិនិត្យសកម្មភាពប្រតិបត្តិការកាស៊ីណូ និង ពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពីកាស៊ីណូ ឱ្យបានកើនឡើងសមស្របនឹងចំណូលជាក់ស្តែងនៃអាជីវកម្មក្នុងវិស័យនេះ ក្នុងនោះរួមមាន ការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័ន និង មន្ត្រីដែលទទួលបន្ទុកការងារប្រមូលចំណូលនេះផងដែរ ។
- ដាក់ចេញ និង អនុវត្តនូវប្រព័ន្ធដែលផ្តល់អំណាចដល់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការអនុម័តជាចុងក្រោយលើរាល់កិច្ចព្រមព្រៀង និង កិច្ចសន្យាសម្បទានគ្រប់ប្រភេទ ដើម្បីបង្កើនចំណូលពីសម្បទានរបស់រដ្ឋ និង ដើម្បីការពារផលប៉ះពាល់អាក្រក់ដល់ថវិកាជាតិ ។
- ដាក់ចេញ និង អនុវត្តជាបន្ទាន់ ឱ្យបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នូវវិធានការដាក់វិន័យចំពោះក្រសួង-ស្ថាប័ន ឬ មន្ត្រីគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធគ្រប់ប្រភេទ ដែលមិនព្រមបង់ចំណូលចូលរតនាគារជាតិ ឬ លួចលាក់ចំណូលទុកចោយនៅក្រៅបរិបទនៃថវិកាជាតិ ឬ ទុកចោយដោយខុសនីតិវិធីច្បាប់ជាធរមាន ។

- អនុវត្តយ៉ាងហ្មត់ចត់ និង ជាប់ជាប្រចាំនូវសវនកម្ម និង អធិការកិច្ច លើការអនុវត្តន៍ កាតព្វកិច្ចបង់ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធរបស់គ្រប់ក្រសួង- ស្ថាប័ន និង សហគ្រាសសាធារណៈ ដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ។

២- ៤- ២. គំរោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ :

ក - ចំណាយចរន្តនៃថវិកាឆ្នាំ ២០០៥

១០. ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ មានទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ កំណត់ចំណាយចរន្តឱ្យស្ថិតក្នុងកំរិតនៃធនធាន ដែលមាន គឺមានចំនួន ២.០៧៨.៦០០ លានរៀល (គិតចូលទាំងថវិកាខេត្ត- ក្រុងផង) ដែលមានការកើន ឡើង ៩,០៤% បើប្រៀបធៀបនឹងការប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០០៤ និង ត្រូវជាប្រមាណ ១១% នៃ ផលស ។

១១. ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវបានបែងចែកតាមផ្នែកសំខាន់ៗ ដូចតទៅ ÷

- ចំណាយផ្នែកយោធា និង សន្តិសុខ មានចំនួនសរុប ៤៥២ ពាន់លានរៀល ឬ ស្មើនឹង ២,៣៩% នៃ ផលស ។

- ចំណាយផ្នែករដ្ឋបាលទូទៅ មានចំនួនសរុប ២៧១.៣៧៥ លានរៀល ឬ ស្មើនឹង ១,៤៤% នៃ ផលស ។

- ទន្ទឹមនឹងនេះ ចំណាយផ្នែករដ្ឋបាលសង្គមកិច្ចនឹងបន្តកើនឡើង ដើម្បីអនុវត្តឱ្យបានសមរម្យនូវគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន ។

- ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ នេះ គំរោងចំណាយថវិកាផ្នែករដ្ឋបាលសេដ្ឋកិច្ច មានចំណែកស្មើនឹង ៩,៦% នៃ ចំណាយចរន្ត ឬ ១,០៦% នៃ ផលស ។

- ស្របតាមការប្តេជ្ញាចិត្តដែលមានចែងនៅក្នុងកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ចំណាយថវិកា នៃឆ្នាំ ២០០៥ នឹងមានរួមបញ្ចូលនូវការតំឡើងប្រៀបធៀបមូលដ្ឋានរបស់មន្ត្រីរាជការ និង កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធ ចំនួន ១៥% ។

- ដើម្បីសមរម្យបាននូវគោលដៅនៃការបង្កើនចំណាយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍នៅទីជនបទ និងធ្វើឱ្យថវិកា ក្លាយជាឧបករណ៍ដែលគួរទុកចិត្តបាន រាជរដ្ឋាភិបាលបន្តគោលនយោបាយកាត់បន្ថយបំណុលថវិកា ដែលកក ស្ទះនៅគណនីជាតិ ដោយរក្សានូវចំណាយចរន្តរបស់គ្រប់ក្រសួង- ស្ថាប័នទាំងអស់ឱ្យស្មើនឹងថវិកា ដែល អនុវត្តបានក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ នេះ ។

១២. ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវបានបែងចែកតាមជំពូកសំខាន់ៗ ដូចតទៅ ÷

- ជំពូក ១២ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភដំណើរការអង្គការសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវបានគ្រោងគិតចំនួន ៩៥.០០០ លានរៀល គឺសំរាប់ ÷

- + ឧបត្ថម្ភថវិកាខេត្ត- ក្រុង ចំនួន ..... ៣៧.០០០ លានរៀល
- + ឧបត្ថម្ភថវិកាឃុំ- សង្កាត់ ចំនួន ..... ៥៨.០០០ លានរៀល

- ជំពូក ២០ ត្រូវបានគ្រោងគិត ចំនួន ៥០.០០០ លានរៀល ។

- ជំពូក ៤០ ចំណាយផ្សេងៗ ត្រូវបានគ្រោងទុកចំនួន ១៦១.៧០៥ លានរៀល ដែលក្នុងនោះមានរួមបញ្ចូលទាំងគំរោងថវិកាបដិភាគ សំរាប់កិច្ចដំណើរការនៃតុលាការពិសេសសំរាប់កាត់ទោសអតីតមេដឹកនាំខ្មែរក្រហមផង ។

- ជំពូក ៤១ ចំណាយពុំបានគ្រោងទុក ត្រូវបានគ្រោងចំនួន ២០.០០០ លានរៀល ។

ខ- គំរោងចំណាយជាមូលធនឆ្នាំ ២០០៥

១៣. គំរោងចំណាយជាមូលធនឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវបានគ្រោងទុកចំនួន ១.១៨៥.០០០ លានរៀល ឬ ៦,២៧% នៃ ផលស ។ គម្រោងចំណាយជាមូលធននេះ ត្រូវបានបែងចែកដូចតទៅ ៖

- គំរោងវិនិយោគដោយហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុកមានចំនួន ៣៤៥.០០០ លានរៀល ឬ ១,៨៣% នៃ ផលស បើប្រៀបធៀបនឹងគំរោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ មានការកើនឡើង ៦,១% ។ គំរោងវិនិយោគនេះ ត្រូវបានបែងចែកជា៖ គំរោងសាងសង់ និង ទទួលម្ការៈ ចំនួន ១៤៥.០០០ លានរៀល ថវិកាបដិភាគចំនួន ៨០ ពាន់លានរៀល និង ដោយមូលនិធិក្រៅប្រទេស ជាជំនួយទ្រទ្រង់ថវិកា ចំនួន ១២០.០០០ លានរៀល ។

- គំរោងវិនិយោគដោយហិរញ្ញប្បទានមកពីក្រៅប្រទេសផ្ទាល់ ដែលមិនឆ្លងកាត់រតនាគារ មានចំនួន ៧៥០.០០០ លានរៀល ឬ ៣,៩៧% នៃផលស ។ គំរោងវិនិយោគនេះ ត្រូវបានធ្វើហិរញ្ញប្បទានដោយជំនួយគំរោងការ ដែលគ្រប់គ្រងដោយម្ចាស់ជំនួយផ្ទាល់ ។

- គំរោងរំលោះបំណុល មានចំនួន ៩០.០០០ លានរៀល ឬ ០,៤៨% នៃ ផលស ។ គំរោងរំលោះបំណុលនេះ រួមមាន ៥០.០០០ លានរៀល សំរាប់រំលោះបំណុល និង ៤០.០០០ លានរៀល សំរាប់រំលោះអាណត្តិកស្ម័ះនៅរតនាគារជាតិ ។

គ- គំរោងចំណូល- ចំណាយថវិកាខេត្ត- ក្រុង ឆ្នាំ ២០០៥

១៤. គំរោងចំណូល- ចំណាយថវិកាខេត្ត- ក្រុង ឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវបានកំណត់ជាការបំបែក ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

- ចំណូលចរន្តមានចំនួន ១០៣.០០០ លានរៀល គឺមានការកើនឡើង ១,៩៨% បើប្រៀបធៀបនឹងគំរោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ (១០១.០០០ លានរៀល) ដែលរួមមាន ៖

- + ចំណូលសារពើពន្ធមានចំនួន ៥៥.០០០ លានរៀល គឺមានការកើនឡើង ១០% បើប្រៀបធៀបនឹងគំរោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ (៥០.០០០ លានរៀល) ។
- + ចំណូលពុំមែនសារពើពន្ធមានចំនួន ១១.០០០ លានរៀល គឺស្មើនឹងគំរោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ ។
- + ចំណូលឧបត្ថម្ភពីថវិការដ្ឋ មានចំនួន ៣៧.០០០ លានរៀល គឺមានការថយចុះ ៧,៥% បើប្រៀបធៀបនឹងគំរោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ (៤០.០០០ លានរៀល) ។

- ចំណែកចំណាយចរន្ត មានចំនួន ១០៣.០០០ លានរៀល គឺស្មើនឹងចំណូលចរន្ត នឹងមានការកើនឡើង ១,៩៨% បើប្រៀបធៀបនឹងគំរោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ ។

បញ្ជាក់: ចំពោះគំរោងចំណូល- ចំណាយថវិកាលំអិតតាមខេត្ត-ក្រុងនីមួយៗ ត្រូវបានបង្ហាញក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធទី ៦ ដែលមានភ្ជាប់ជាមួយនេះ ។

២- ៤- ៣. អាទិភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងចំណាយថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ :

១៥. ដើម្បីពង្រឹងមូលដ្ឋានសំរាប់ការគ្រប់គ្រងថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ និង ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពនៃហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបន្តជំរុញអនុវត្តវិធានការជាក់ស្តែងមួយចំនួនដូចតទៅ ៖

ទីមួយ- ការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ :

ការបើកផ្តល់សាច់ប្រាក់ ត្រូវអនុវត្តទៅតាមលំដាប់អាទិភាពដូចខាងក្រោម ៖

ក- អាទិភាពទីមួយ ដែលត្រូវបើកផ្តល់ភ្លាមៗ រួមមាន ៖

- ប្រាក់បៀវត្ស ការសងប្រាក់ដើម និង ការប្រាក់ បដិភាគក្នុងការអនុវត្តន៍គំរោង និង ប្រាក់បញ្ជើរបស់ស្ថាប័នផ្សេងៗ ។
- កម្មវិធីសកម្មភាពជាអាទិភាព (ជំពូក១៣-PAP) ជាពិសេស សំរាប់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និង កីឡា និង ក្រសួងសុខាភិបាល) ។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវសំរេចសំរួលជាមួយនឹងក្រសួងអាទិភាពទាំងពីរនេះ ព្រមទាំងជាមួយដៃគូអ្នកផ្តល់ជំនួយ ដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញអំពីការរៀបចំ និង អនុវត្តន៍កម្មវិធីសកម្មភាពជាអាទិភាពសម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៤ នេះ ដើម្បីពង្រឹង និង កែលម្អសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ ជាពិសេស ដើម្បីចៀសវាងការផ្ទេរថវិកាជំរុញពីឆ្នាំចាស់ ទៅអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំថ្មីជាបន្តបន្ទាប់ ដូចករណីដែលបានកើតមាន ឡើងក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំកន្លងទៅ ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ ត្រូវតម្រឹមថវិកា PAP មកនៅត្រឹមកិរិតមួយដែលអាចធានាបាននូវការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។
- គំរោងដែលបានឆ្លងកាត់ការដេញថ្លៃសាធារណៈត្រឹមត្រូវ ។
- ការទូទាត់ថ្លៃទឹក អគ្គិសនី និង ទូរស័ព្ទរបស់ក្រសួង- ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត- ក្រុង ។
- ជំពូក ៣០.០៣ មូលនិធិសម្រាប់ជួសជុល និង ថែទាំផ្លូវថ្នល់ ។

ខ- អាទិភាពទី ២ ដែលត្រូវបើកផ្តល់បន្តិចម្តងៗ ជាបន្តបន្ទាប់ទៅតាមលេខរៀង ៖

- ក្រសួងម្ចាស់គំរោង ដែលយកកងវិស្វកម្មជាអ្នកអនុវត្តន៍គំរោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃឥណទានថវិកាជំពូក ៥០.០១ ។
- ជំពូក-៥០ ផ្សេងៗទៀត ។

គ- អាទិភាពទី ៣ ដែលត្រូវបើកផ្តល់តាមកម្មវិធីសងបំណុល ក្នុងរយៈពេលមធ្យម រួមមាន : បំណុលសាច់ប្រាក់ជំពាក់ក្រុមហ៊ុន ដែលបានផ្គត់ផ្គង់ ឬ អនុវត្តគំរោងដោយមិនបានឆ្លងកាត់ការដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ហើយដែលក្រុមហ៊ុនបានឯកភាពទទួលយកការទូទាត់តាមលទ្ធភាពថវិកាជាតិ ។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបន្តទូទាត់សងគំរោងប្រភេទនេះ តាមកម្មវិធីជាក់ស្តែងមួយសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ ទៀត ។

ទីពីរ- ការដោះស្រាយបញ្ហាបំណុលផ្សេងៗទៀត :

ទន្ទឹមនឹងការដោះស្រាយទូទាត់បំណុលសាច់ប្រាក់សំរាប់អាណត្តិដែលកកស្ទះនៅវតនាគារជាតិ នៅមានបំណុលមួយចំនួនទៀត ដែលមានចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៣ មក ហើយត្រូវដោះស្រាយផងដែរ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃជំពូក ៥៣ (ចំណាយសងបំណុល) ដែលរួមមាន៖

- បំណុលសងការខូចខាតរបស់ក្រុមហ៊ុននានាពាក់ព័ន្ធនឹងព្រឹត្តិការណ៍នយោបាយឆ្នាំ ១៩៩៧
- បំណុលសងការខូចខាតរបស់ក្រុមហ៊ុនឯកជន ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រឹត្តិការណ៍ថ្ងៃទី ២៩ មករា ឆ្នាំ ២០០៣ និង បំណុលសងការខូចខាតរបស់ក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រឹត្តិការណ៍បាតុកម្មហ្នឹង្ហានានា ក្នុងរយៈពេលកន្លងមក ។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរៀបចំកម្មវិធីដោះស្រាយជាជំហាននូវបំណុលប្រភេទនេះ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃថវិកាជំពូក ៥៣ ដែលមានត្រៀមចំណែកឥណទានចំនួន ៤០ ពាន់លានរៀល ពីក្នុងឥណទានសរុប ៩០ ពាន់លានរៀល សំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ ។

១៦. ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វិធានការទាំងឡាយខាងលើនេះ អាចដោះស្រាយបញ្ហាដែលបាននិងកំពុងកើតមាន ក្នុងលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្នតែប៉ុណ្ណោះ ប្រសិនបើពុំមានវិធានការម៉ឺងម៉ាត់ជាក់លាក់សំរាប់កែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងថវិកាជាតិនោះទេ ។ នៅក្នុងស្ថានភាពនេះ ដើម្បីបង្កើតឱ្យបាននូវលក្ខខ័ណ្ឌចាំបាច់ និងគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការគ្រប់គ្រងថវិកាជាតិឆ្នាំ ២០០៥ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរៀបចំសារាចរណែនាំលំអិតមួយទៀត ស្តីពីវិធានការកែលំអការគ្រប់គ្រងថវិកាជាតិ ឆ្នាំ ២០០៥ សំរាប់ជូនប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ និង សម្រេច ហើយដាក់បទបញ្ជាឱ្យគ្រប់ក្រសួង និង ស្ថាប័នដែលមានការពាក់ព័ន្ធអនុវត្តយ៉ាងហ្មឺងម៉ាត់ ជាកាតព្វកិច្ចមិនអាចរំលងបាន ។

III. ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីវិមជ្ឈការហិរញ្ញវត្ថុ

១៧. រាជរដ្ឋាភិបាលបន្តពង្រឹងការការអនុវត្តន៍កម្មវិធីវិមជ្ឈការហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពមូលដ្ឋាន ។ នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ មូលនិធិថវិកាឃុំ- សង្កាត់ ឆ្នាំ ២០០៥ នឹងទទួលបាននូវការឧបត្ថម្ភពីថវិការដ្ឋប្រមាណ ៥៨ ពាន់លានរៀល ឬត្រូវជាប្រមាណ ២,៥២% នៃចំណូលចរន្តថវិការដ្ឋ ។ មូលនិធិថវិកាឃុំ-សង្កាត់ នឹងត្រូវប្រើប្រាស់សំរាប់បំពេញនូវភារកិច្ចដូចខាងក្រោម ៖

- ទី១- រដ្ឋបាលទូទៅ នៅក្នុងឃុំ- សង្កាត់
- ទី២- ការអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមកិច្ចនៅក្នុងឃុំ- សង្កាត់ ។ និង

ទី៣- ការផ្តល់សេវាសាធារណៈនៅតាមមូលដ្ឋាន ។

១៨. ដើម្បីគ្រប់គ្រងថវិកានេះឱ្យមានតម្លាភាព រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាភិបាលមូលនិធិថវិកាឃុំ- សង្កាត់ (Commune Fund Board-CFB) ដែលមានតំណាងមកពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ជាប្រធាន និង តំណាងក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងផែនការ និង ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍តម្កុជា ព្រមទាំងតំណាង ៣ រូបរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ជាសមាជិក ។ ការបង្កើតឡើងនូវកិច្ចដំណើរការនៃមូលនិធិឃុំ- សង្កាត់ នឹងលើកទឹកចិត្តឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ និង រដ្ឋបាលឃុំ- សង្កាត់ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងមកនេះ អាចពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និង រៀបចំការគ្រប់គ្រងតាមមូលដ្ឋានឱ្យមានគណនេយ្យភាព តម្លាភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ។ ប្រការនេះ ទាមទារឱ្យមានការពង្រឹងសមត្ថភាព និងការជួយគាំទ្រក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ ។ ការពង្រឹងសមត្ថភាពនេះ មានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ ក្នុងការផ្តល់សេវា រួមមានទាំងសេវាសង្គម ដល់ភូមិភាគឆ្នេរដែរ ។ តាមរយៈកម្មវិធីវិមជ្ឈការនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តល់ថវិកាដោយគ្រប់ទៅឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ ដើម្បីឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់អាចកសាងផែនការ និង គ្រប់គ្រងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានមួយផ្នែករបស់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ ។

IV. ការផ្សារភ្ជាប់ផែនការក្នុងរយៈពេលមធ្យម ជាមួយនឹងក្របខ័ណ្ឌថវិកា

១៩. ក្នុងគោលដៅកែលំអបន្ថែមនូវការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងឥណទាននៃកម្មវិធី និងឥណទានភ្ជាប់សន្យា សេចក្តីព្រាងច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវមានគំរោងកម្មវិធីសំរាប់ក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យម (Medium Term Expenditure Framework-MTEF) ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់ជាតិ ក្នុងរយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង ដូចគ្នាបានរៀបចំក្នុងឆ្នាំកន្លងមកដែរ ។ ទំរង់នៃថវិកាជាតិឆ្នាំ ២០០៥ មាននិន្នាការបញ្ចូលទាំងគំរោងកម្មវិធីចំណាយរយៈពេលមធ្យម ដែលមានលក្ខណៈដូចខាងក្រោម ៖

- បន្តពង្រឹងការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ទៅនឹងគោលដៅនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច- សង្គម កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ និង បណ្តាគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។
- ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ បានផ្អែកទៅលើការព្យាករណ៍សំរាប់រយៈពេលមធ្យម ដែលបានធ្វើ និង ភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៅក្នុងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ និង បន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្ម និង ព្យាករណ៍សំរាប់រយៈពេលមធ្យម សំរាប់ឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ ដែលនឹងត្រូវភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធនៅក្នុងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ២០០៥ នេះ ។
- ថវិកានេះ កំណត់នូវវិធីសាស្ត្រសំរាប់អនុវត្តនូវកម្មវិធី ទាំងខាងចំណាយវិនិយោគ ទាំងខាងចំណាយសម្រាប់ដំណើរការ ។
- ជាការពិត ការឈរលើមូលដ្ឋានគោលការណ៍ធ្វើថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ធ្វើឱ្យការព្យាករណ៍សម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៦ និង បណ្តាឆ្នាំបន្ទាប់ ពុំមានសុពលភាពគតិយុត្តិដូចថវិកាប្រចាំឆ្នាំទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ

ការព្យាករណ៍នេះ មិនត្រឹមតែជាមូលដ្ឋានសំរាប់ការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំឱ្យកាន់តែមាន
សុក្រិតភាព និង ប្រសិទ្ធភាពប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ ថែមទាំងធ្វើឱ្យថវិកាក្លាយទៅជាឧបករណ៍នៃ
គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលយ៉ាងពិតប្រាកដ ។

២០. ការកសាងក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យមនេះ នឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅគ្រប់ក្រសួង- ស្ថាប័ន ។
ប៉ុន្តែ សំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ នេះ ត្រូវកសាងឱ្យបាន ជាពិសេសសំរាប់ក្រសួងអាទិភាពចំនួនបួន គឺក្រសួងអប់រំ
យុវជន និងកីឡា ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និង ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
ព្រមទាំងក្រសួងចំណាយធំៗមួយចំនួនទៀត រួមមាន ក្រសួងការពារជាតិ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ទីស្តីការគណៈ-
រដ្ឋមន្ត្រី និង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

V. ការរៀបចំ និង ការវិភាគសំណើនានា

២១. គម្រោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវតែគិតគូរមូលដ្ឋាន និងបង្ហាញឡើងតាមនាយកដ្ឋាននីមួយៗ និង
តាមមុខងារ ។

២២. ថវិកាកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ (n-1) ឆ្នាំ ២០០៤ ដែលរដ្ឋសភា និង ព្រឹទ្ធសភាបានអនុម័ត (ប្រសិន
បើអាចទាន់ពេលវេលា) ត្រូវតែសំរួលដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០០៥ (n) សំរាប់ឱ្យសេវា
សាធារណៈនានាអាចដំណើរការទៅបានល្អ ។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិទាំងពីរ មិនបានអនុម័តលើ
ថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ មុនពេលនៃការចាប់ផ្តើមនៃការគ្រោងថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ នោះ មូលដ្ឋានទិន្នន័យនៃឆ្នាំ ២០០៣
និង សេចក្តីប្រាងថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ ត្រូវយកមកធ្វើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ដំណើរការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ ឱ្យបាន
ទាន់ពេលវេលា ។ ក្នុងករណីដែលមានសកម្មភាពការងារដូចមុន ក្រសួង- ស្ថាប័នត្រូវតែផ្អែកលើថវិកានៃ
ឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សំរាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋានដោយគ្រាន់តែសំរួលទៅតាមតម្រូវការចាំបាច់ ដែលទាក់ទងទៅនឹង
បណ្តាមូលហេតុដូចខាងក្រោម ៖

- ចលនាឥណទាន ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តដូចជា ៖
  - ការបង្វែរឥណទានថវិកាផ្ទៃក្នុងជំពូក ឬ ពីជំពូកមួយទៅជំពូកមួយទៀតដែលធ្វើឱ្យការ
បែងចែកឥណទានដើមនៃក្រសួង- ស្ថាប័ន ព្រមទាំងមន្ទីរជំនាញខេត្ត- ក្រុង មានការប្រែ
ប្រួល ។
  - ការផ្ទេរឥណទានថវិកាបន្ថែម សំរាប់ផលប្រយោជន៍របស់ក្រសួង- ស្ថាប័ន និង មន្ទីរ
ជំនាញខេត្ត- ក្រុង ។

- ផលប៉ះពាល់ជាយថាហេតុនៃអតិផរណានៅក្នុងឆ្នាំ ទៅលើថ្លៃនៃផលិតផលចាំបាច់ ដូចជា អគ្គិសនី
ទឹក ប្រេងឥន្ធនៈ សោហ៊ុយដឹកជញ្ជូន និង ចំណាយរដ្ឋបាល ។ល។

- នៅក្នុងគំនិតដូចផ្តើមថ្មី ក្រសួង- ស្ថាប័នចំណាយ ពិសេសក្រសួងចំណាយធំៗទាំងបួនគឺ ក្រសួង
ការពារជាតិ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ អាចរៀបចំ និង លើក

ឡើងនូវកម្មវិធីការងារសំខាន់ៗរបស់ខ្លួន (ក្រៅពីសកម្មភាពដំណើរការធម្មតាប្រចាំថ្ងៃ) រួចផ្តល់លំដាប់អាទិភាពទៅលើបណ្តាសកម្មភាពទាំងនោះ សំរាប់ជាមូលដ្ឋាននៃការវិភាគថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ។ ដោយឡែកក្រសួងដែលអនុវត្តកម្មវិធីសកម្មភាពជាអាទិភាព ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់រៀបចំកម្មវិធីសកម្មភាពទាំងនេះ អោយបានច្បាស់លាស់ត្រឹមត្រូវ និង អោយបានរួចរាល់សំរាប់ការវិនិច្ឆ័យកញ្ចប់ថវិកាដែលត្រូវការ ។

២៣. គំរោងថវិការបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ត្រូវតែបញ្ជាក់នូវមូលហេតុច្បាស់លាស់ ដូចមានចែងខាងលើនេះ ហើយរាល់ការស្នើបន្ថែមត្រូវតែមានការពន្យល់បញ្ជាក់ភ្ជាប់មកជាមួយនូវរាល់កង្វះខាតឥណទានថវិកាក្នុងឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ដែលងាយយកមកពិភាក្សាបាន លុះត្រាតែមាននៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌកម្មវិធីសកម្មភាពនៃឆ្នាំផែនការ ។

២៤. មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុងនីមួយៗ ត្រូវរៀបចំសំណើថវិកានៃឆ្នាំនីមួយៗតាមរយៈក្រសួងដែលជាខ្សែបណ្តោយរបស់ខ្លួន មកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈនាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម និង ហិរញ្ញកិច្ចចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៥ នេះតទៅ ។

២៥. ឥណទានថវិកាដែលបានគិតតួដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានខាងលើនេះ នឹងមានការប្រែប្រួលអាស្រ័យដោយមានការពង្រីកសកម្មភាពនៃឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ឬ មានកម្មវិធីសកម្មភាពថ្មី ដែលត្រូវចាប់ផ្តើមអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំនៃផែនការ ។

២៦- បច្ចេកទេសវិភាគដទៃទៀត គឺយកចំណាយថវិកាឆ្នាំមុន ដូចជា ចំណាយដំណើរការរដ្ឋបាលសំរាប់មន្ត្រីរាជការម្នាក់ៗ ទ្រង់ទ្រាយនៃចំណាយ ប្រភពនៃចំណាយ និង អត្ថប្រយោជន៍នៃចំណាយចាំបាច់មួយចំនួនសម្រាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋានគ្រោងគណនាសម្រាប់ឆ្នាំផែនការ ។

២៧. សរុបសេចក្តីមក ឥណទានថវិកាចាំបាច់របស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុងនីមួយៗ ត្រូវតែបំរើទៅលើ :

- គោលដៅរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុងនីមួយៗ
- បណ្តាសកម្មភាពជាអាទិភាព ដែលបានកំណត់ច្បាស់លាស់របស់ខ្លួន
- កម្មវិធីដែលត្រូវចាប់ផ្តើម ឬបន្តអនុវត្ត
- មធ្យោបាយដំណើរការ និង
- វិធានការនៃការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

VI. វិនិច្ឆ័យ និង បច្ចេកទេសនៃការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ ២០០៥

ក. ការគ្រោងគណនាចំណូលថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ :

២៨. ការគ្រោងគណនាចំណូលចរន្តរបស់ថវិកា អាស្រ័យលើប្រភពធនធាននៃផលិតផល ឬផលទុន ដែលជាប្រភពចំណូលសារពើពន្ធ និង មិនមែនសារពើពន្ធ ។ ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និង

បណ្តាលកូន្មនៃប្រភពធនធាន ដូចបានលើកឡើងខាងលើ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ត្រូវ រៀបចំគំរោងចំណូលថវិការបស់ខ្លួនដូចតទៅ ៖

- ចំណូលសារពើពន្ធ ត្រូវគណនាដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម ៖

- លទ្ធផល ដែលទទួលបាននៅក្នុងឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
- ផលប៉ះពាល់នៃអតិផរណា មកលើមូលដ្ឋានពន្ធ
- ការប៉ាន់ស្មានលើការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៅពេលខាងមុខ
- ការប្រែប្រួល ដែលអាចកើតមានឡើង ព្រមទាំងការត្រួតពិនិត្យ និង ពិចារណាទៅលើអត្រា
- មូលដ្ឋានប្រមូលពន្ធ និង ការបង្កើតពន្ធចំណូលថវិកា ។
- ចំណូលបន្ថែមដែលសង្ឃឹមថា ប្រមូលបានដោយសារការពង្រឹង និង កែលំអររដ្ឋបាលពន្ធដារ រដ្ឋបាលគយ គោលនយោបាយពន្ធដារ និង គយ និង ការធ្វើវិចារណកម្មសារពើពន្ធ ។

- ទន្ទឹមនឹងនេះ ចំណូលពុំមែនសារពើពន្ធ ត្រូវគណនាទៅតាមកិច្ចការដែលនាំឱ្យមានផលទុន ដូចជា កិច្ចសន្យាជួលសេវាកម្ម និង ការពង្រឹង និង កែលំអការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជាដើម ។ល។ ចំណូលទាំងអស់នេះ ត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋានតួលេខស្ថិតិ ដែលសំរេចបាននៅក្នុងឆ្នាំកន្លងមក និង ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ។

ខ- ការគ្រោងគណនាចំណាយថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ :

២៩. ការគ្រោងគណនាឥណទានថវិកាចំណាយ ត្រូវផ្តើមចេញពីតម្រូវការជាក់ស្តែង និង ដោយផ្ទាល់ ដោយផ្អែកទៅលើតម្លៃដែលទាក់ទងនឹងចំណាយ ដូចជា តារាងបុគ្គលិក បញ្ជីប៉ាន់ស្មានតម្លៃសម្ភារៈនៃការផ្គត់ផ្គង់ និង ត្រូវផ្អែកទៅតាមធម្មនិយាមចំណាយ ដែលបានកំណត់កន្លងមកដូចជា ចំណាយបេសកកម្មចំណាយមធ្យមភាគលើគ្រែមួយរបស់អ្នកជម្ងឺនៅមន្ទីរពេទ្យ ចំណាយខាងការសិក្សា សម្រាប់សិស្ស ឬ និស្សិតម្នាក់ ឬ ត្រូវផ្អែកទៅតាមតួលេខស្ថិតិជាមធ្យមភាគរបស់គណនេយ្យថវិកា សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងកន្លងមក ។

៣០. ជាទូទៅ គំរោងចំណាយទាំងអស់ សំរាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវតែមានការវិភាគយ៉ាងល្អិតល្អន់ និងមានលិខិតយុត្តិការភ្ជាប់មកជាមួយ ដើម្បីពន្យល់តាមជំពូក តាមប្រការ ទៅតាមតារាងផ្សំ ដូចគ្នាបំផុតបានធ្វើកន្លងមក សំរាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃការពិភាក្សា ។ ដោយឡែក សំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ នេះ ចំពោះថវិកាជំពូក ១១ ដែលជាជំពូកប្រមូលផ្តុំលើចំណាយសំភារៈ និង ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលចាំបាច់ សំរាប់ដំណើរការរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ត្រូវតែមានភ្ជាប់មកជាមួយនូវលិខិតយុត្តិការស្របច្បាប់ ដើម្បីអោយឃើញនូវមូលហេតុនៃតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់បណ្តាធានាយកដ្ឋាន និង អង្គភាពនៅក្រោមឱវាទ ។ ឈរលើស្មារតីសន្សំសំចៃ ចំណាយជំពូកនេះ នឹងត្រូវកាត់បន្ថយចំនួន ៦% យ៉ាងតិចបើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០៤ ។

ក- ការកំណត់កញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ :

៣១. រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់កញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច គោលនយោបាយសារពើពន្ធ និង គោលនយោបាយថវិកា ហើយ ដែលកញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ នេះ មិនមានការប្រែប្រួលច្រើនឡើយ បើប្រៀបធៀបនឹងកញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ ២០០៤ ។ ជាមួយ ចំណាយចរន្តនៃថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ ត្រូវបានបែងចែកតាមគោលដៅដូចខាងក្រោម៖

- ការបង្កើនចំណាយសំរាប់ពង្រឹងសមត្ថភាពរដ្ឋបាល បច្ចេកទេស និង ហិរញ្ញវត្ថុ របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ។
- ការបង្កើនចំណាយសម្រាប់ក្រសួងអាទិភាពទាំងបួន ។
- ការត្រៀមឥណទានថវិកាសម្រាប់សងបំណុលសំខាន់ៗមួយចំនួន ។

៣២. ដូច្នេះ កញ្ចប់ថវិកានេះ គឺជាលទ្ធភាពថវិកាខ្ពស់បំផុតនៃគំរោងចំណាយចរន្ត សំរាប់ផ្តល់ជូន ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញតាមខេត្ត-ក្រុងនីមួយៗ បែងចែកលំអិតទៅតាមជំពូក ប្រការ កថាខ័ណ្ឌ និង វាក្យខ័ណ្ឌនៃមតិកាថវិកា និងដោយផ្អែកលើកម្មវិធីសកម្មភាព និងផ្នែកអាទិភាពស្នូល និងជាយុទ្ធសាស្ត្រ របស់ខ្លួនសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៥ ដើម្បីឱ្យបានស្របតាមតម្រូវការប្រើប្រាស់ជាក់ស្តែង ពីព្រោះ ក្នុងរយៈពេលអនុវត្ត ថវិកានៃត្រីមាសទី ១ ឆ្នាំ ២០០៥ នេះ នឹងមិនអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើនិយ័តភាពផ្ទៃក្នុងថវិការបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញនៅតាមខេត្ត-ក្រុងទេ ។

៣៣. ប្រការដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការបែងចែកកញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ ២០០៥ នេះ មានដូចតទៅ៖

- ចំណាយបៀវត្ស ត្រូវគ្រោងគិតទៅតាមតារាងប្រព័ន្ធប្រាក់បៀវត្សថ្មីនៃក្រុមប្រឹក្សាកំណែទម្រង់ រដ្ឋបាលសាធារណៈ និង តាមចំនួនមន្ត្រីរាជការ ដែលមានជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ។ ចំនួន មន្ត្រីរាជការ ដែលលើសត្រូវមានសេចក្តីសំរេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយផ្អែកតាមសំណើ របស់រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារសាធារណៈ និង មានទិដ្ឋភាពរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។ ចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលចូលនិវត្តន៍ ផ្ទេរចេញ ឬ លាលយប់ពីក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋ និង មរណភាព ត្រូវកាត់បន្ថយពីអង្គការរបស់ខ្លួន ។ ប្រសិនបើមានការតម្កើងថ្មី ឬ មាន មន្ត្រីថ្មី ត្រូវគ្រោងដោយឡែកក្នុងថវិកាសរុបនៃជំពូក ១០ ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ ខេត្ត-ក្រុង មិនត្រូវគណនាអតិជរណា ក្នុងចំណាយថវិកាជំពូក ១០ នេះទេ ។ ចំពោះបុគ្គលិក អណ្តែត និង ភ្នាក់ងារជាតិជាប់កិច្ចសន្យា រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារសាធារណៈ ត្រូវស្នើសុំ ការធានាចំណាយថវិកាពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុជាមុន មុននឹងចេញលិខិតអនុញ្ញាត ឱ្យក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ជ្រើសរើស និង ប្រើប្រាស់ ។ ការតម្កើង ប្រាក់បៀវត្សមូលដ្ឋានជាមធ្យមចំនួន ១៥% តាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នឹង ត្រូវធ្វើការសំរេចដោយប្រើមូលនិធិបម្រុងចំនួន ៣៤ ពាន់លានរៀល ។

- ចំណាយដំណើរការរដ្ឋបាលទិញសំភារៈ និង ការជួសជុលតូច ត្រូវតែគ្រោងទុកប្រកបដោយ លក្ខណៈត្រឹមត្រូវ សន្សំសំចៃ និង ត្រូវរំពឹងផ្អែកទៅតាមកម្មវិធីសកម្មភាព និង ធម្មនិយាម ដូចមានចែងខាងលើ ដើម្បីតម្រឹមអោយនៅក្នុងកញ្ចប់ថវិកានេះ ។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ គណនាសោហ៊ុយចំណាយជាអចិន្ត្រៃយ៍ ដូចជា ទូរស័ព្ទ អគ្គិសនី ទឹក សំភារៈការិយាល័យ ប្រេងឥន្ធនៈ ការទទួលភ្ញៀវ ដើម្បីគ្រប់គ្រងចំណាយទាំងនេះ នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌសន្សំសំចៃ បំផុត ។ នៅពេលអនុវត្តថវិកា ហាមដាច់ខាតមិនឱ្យមានចំណាយលើសពីឥណទានថវិកា ដែលបានគ្រោងសម្រាប់មុខសញ្ញានេះ និង ហាមដាច់ខាតមិនឱ្យមានការជំពាក់បំណុលដោយ ខ្លីទំនិញ ឬ សេវា មកប្រើប្រាស់នៅក្រៅបរិបទនៃថវិកាទេ ។
- ចំណាយជំពូកផ្សេងៗទៀត ត្រូវគ្រោងទៅតាមការចាំបាច់ និង ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងកញ្ចប់ថវិកា នេះ ។

៣៤. កញ្ចប់ថវិកា គឺជាកម្មវត្ថុនៃការពិភាក្សាក្នុងកិច្ចប្រជុំការពារថវិការបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ។ ការពិភាក្សាថវិកានេះ គឺគ្រាន់តែជាការពិភាក្សាបែងចែកថវិកាទៅតាមជំពូកតែ ប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នេះ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ត្រូវកសាងគំរោងថវិកាមិនឱ្យលើសក្នុងលេខ នៃកញ្ចប់ថវិកានេះទេ ។ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុងណាមួយ ដែលបានកសាងលើសកញ្ចប់ ថវិកានេះ នឹងត្រូវកាត់ចេញចំនួនដែលលើសនោះ មុននឹងចាប់ផ្តើមធ្វើការពិភាក្សា ។ ចំពោះក្រសួងអាទិភាព ទាំងបួន ដែលមានកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ស្រុកឈានមុខ (ADD) និង កម្មវិធីសកម្មភាពអាទិភាព (PAP) ការ- ពិភាក្សាលើគំរោងចំណាយនេះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយឡែក ដោយផ្អែកលើកម្មវិធីជាក់ស្តែងទាំងនេះ ដែលក្រសួង ស្ថាប័នសាមី ត្រូវរៀបចំអោយបានហើយរួចរាល់មុនការអនុម័តថវិកា ។ ចំណាយ សំរាប់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ស្រុក ឈានមុខ (ADD) ត្រូវកត់ត្រាចូលក្នុងជំពូក ១៣.០១ ។ ចំណែកចំណាយ សំរាប់កម្មវិធីអាទិភាព (PAP) ត្រូវកត់ត្រាចូលក្នុងជំពូក ១៣.០២ ។ ចំពោះកញ្ចប់ថវិការបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញ ខេត្ត-ក្រុង គឺមានកំណត់នៅក្នុងលិខិតដែលជូនភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

៣៥. ពេលទទួលសារាចរណែនាំនេះ ក្រសួង-ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង ត្រូវរៀបចំទុក ដាក់នូវគំរោងចំណូល-ចំណាយថវិការបស់ខ្លួនសំរាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០០៥ ទៅតាមតារាងគំរូដែលភ្ជាប់ មកជាមួយនេះ ហើយផ្ញើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម និងហិរញ្ញកិច្ច) ចំនួន ពីរច្បាប់យ៉ាងយូរបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី ៣១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤ ពីព្រោះ ការពិភាក្សា នឹងត្រូវចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ១ ខែ កញ្ញា ដល់ថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៤ នេះតទៅ ។ តួលេខគំរោងចំណូល-ចំណាយថវិកា ត្រូវ សរសេរជាលេខអន្តរជាតិ (1.2.3) ហើយឯកតាទាបបំផុតគណនាត្រឹម ០.1 លានរៀល ។

៣៦. ក្នុងការអនុវត្តន៍សារាចរណែនាំនេះ ប្រសិនបើក្រសួង-ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង មានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ត្រូវធ្វើការទាក់ទងជាបន្ទាន់មកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម និង ហិរញ្ញកិច្ច) ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៤

កន្លែងទទួល:

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

" ដើម្បីជូនជ្រាប "

- គ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័ន
- គ្រប់អភិបាលខេត្ត-ក្រុង
- គ្រប់មន្ទីរជំនាញខេត្ត-ក្រុង

" ដើម្បីមុខការ "

- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

